

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

**«СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ ТА КОМЕРЦІЙНІ ПОСЛУГИ»**

27–28 вересня 2024 року

Україна, Мукачево

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього**

**СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ ТА КОМЕРЦІЙНІ ПОСЛУГИ**

**MODERN TRANSFORMATIONS OF THE SERVICE
ECONOMY: TOURISM, RECREATION AND COMMERCIAL
SERVICES**

**Збірник тез доповідей
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
27–28 вересня 2024 року**

**Україна, Мукачево
2024**

УДК 338.486.1.02-044.922:[338.48-53:338.48-6](043.2)С91

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 8 від 28 жовтня 2024 р.)*

С91

Сучасні трансформації сервісної економіки: туризм, рекреація та комерційні послуги: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Мукачево, 27–28 вересня 2024 р.) /ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол. ред.) та ін. Мукачево: МДУ, 2024. 130 с.

***Відповідальний за випуск:** Надія ГОБЛИК-МАРКОВИЧ – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.*

***Технічний редактор:** Надія КАМПОВ – старший викладач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.*

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д. психол. н., професор (голова); Гоблик В.В. – д.е.н., професор; Маслиган О.О. – д.е.н., професор; Гоблик-Маркович Н.М. – к.е.н., доц.; Папп В.В. – д.е.н., професор; Медвідь Л.І. – к.е.н., доц.; Пугачевська К.Й. – к.е.н., доцент; Кампов Н.С. – ст. викладач.

У збірнику тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми сучасної трансформації сервісної економіки.

Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні погляди на пошук інноваційних ідей трансформації туризму, рекреації та інших послуг у постіндустріальній економіці; визначення стратегічних пріоритетів розвитку на регіональному та міжнародному рівнях.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей.

УДК 338.486.1.02-044.922:[338.48-53:338.48-6](043.2)

Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari>

© Мукачівський державний університет, 2024

© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2024

компетентності студентів. Визначають особливості функціонування соціокультурного простору інноваційні методики навчання та сучасні інформаційні технології.

Карпатський регіон – унікальний соціокультурний простір, що характеризується унікальними етнокультурними традиціями, здобутками, важливим геополітичним розташуванням і має велике значення для освітнього, соціокультурного, соціально-економічного розвитку. Особливу роль виконують заклади освіти, як соціальні інститути з соціокультурними просторами.

Модернізація реформування освітніх систем характеризується підвищенням регіональної відповідальності за якість освіти та розвиток освітньої інфраструктури, а також необхідністю інтеграції у світовий освітній простір. Розвиток системи освіти є головним з пріоритетів гуманітарного соціокультурного розвитку Карпатського регіону.

Список використаних джерел

1. Герасимчук З. В., Поліщук В.Г. Теоретичні основи інституційного забезпечення стимулювання сталого розвитку регіону. *Регіональна економіка*. 2011. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/regek_2011_4_6

2. Кісіль М. В. Простір освіти з точки зору її основного суб'єкта. *Вісник Черкаського університету*. Серія «Педагогічні науки». 2006. С. 138-141.

3. Новікова Л. І. «Виховний простір» як відкрита система (Педагогіка і синергетика). *Суспільні науки і сучасність*. 1998. №1. С. 132–134.

4. Словник з регіональної політики. Інститут регіональних та євроінтеграційних досліджень ЄвроРегіо Україна. URL: <http://www.egu.org.ua>.

5. Рибка Н. М. Єдиний освітній простір як інтегративна система: Соціально-філософський аналіз: Автореф. дис. канд. філос. наук: 09.00.03. Одеса, 2005. 24 с.

Надія КАМПОВ,

старший викладач кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму,

Тетяна ДУБЛЯК,

здобувачка ОС Бакалавр спеціальності «Туризм і рекреація»
Мукачівський державний університет

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ КОНЦЕПЦІЇ ТУРИСТСЬКОЇ ОСВІТИ

Теоретичні основи формування змісту професійної туристської освіти, структура загальної теорії туризму представлені, зокрема, такими складовими: «історія туризму», «економіка туризму», «соціологія туризму», «педагогіка туризму», «психологія туризму» тощо.

Туристська освіти і навчання вимагає практичну реалізацію таких напрямів, як: гуманізація і гуманітаризація педагогічного процесу; підготовку та професійне зростання викладачів фахових дисциплін; участь висококваліфікованих фахівців у підготовці персоналу для туризму; розроблення та вдосконалення змісту туристичної освіти тощо [1]. Складові педагогіки туристичної діяльності відображені на рис. 1.

Рис. 1. Педагогіка туристичної діяльності

Концепція системи сучасної туристської освіти (рис. 2) передбачає певних методологічних підходів, а саме:

методологія з'ясування потреб у фахівців для сфери туризму (аналіз попиту на ті чи інші потреби у фахівців сфери туризму; аналіз географічних регіонів і професійних рівнів підготовки фахівців);

– методологія визначення якості туристичної освіти (конкурентоздатність на світовому ринку праці зважаючи на те, що в період глобалізації внаслідок мобільності трудових ресурсів ринок праці стає загальним і випускники ЗВО можуть працювати в багатьох європейських компаніях і організаціях);

– структура освітнього закладу туристичного профілю (заклад є середовищем, у якому здійснюють навчання з врахуванням цілеспрямованого впливу навчального процесу на виховання свідомості, трудової дисципліни, солідарності та самовдосконалення, що є обов'язковими компонентами технології навчання та виховання в освітньому закладі);

– дидактика навчального процесу формує: навчання у всіх формах і навчання на всіх рівнях; завдання освітньої політики окреслюють мету, зміст і структуру навчального процесу відповідно до типу навчального закладу і

навчального плану, що реалізується; у процесі організації освітньої діяльності відпрацьовують різні дидактичні моделі);

Рис. 2. Сучасна концепція системи туристської освіти

– структура навчальних планів і зміст навчальних програм (в освітніх програмах професійної підготовки майбутніх фахівців максимально враховувати усі аспекти трудової діяльності за фахом);

– роль практики у навчальному процесі (практика у ЗВО відіграє вагомую роль і є обов'язковим компонентом якісної туристської освіти; вибір місця практики зумовлений потребами галузі та можливостями навчального закладу);

– кваліфікаційні рівні та стандарти (у ході аналізу концепції туристичної освіти необхідно розглянути концепції ключових кваліфікацій, підґрунтя яких складають такі компоненти, як: абстрактне мислення; планомірні дії; творчість; здатність до спілкування; готовність і здатність працювати в команді; для сфери туризму необхідна предметна спеціалізація, стандарти якої визначаються вимогами Всесвітньої туристичної організації);

– сучасна модель фахівця сфери туризму (якісні характеристики сучасної моделі фахівця сфери туризму охоплюють педагогічні, психологічні,

комунікативні, знання декількох іноземних мов і новітніх інформаційних технологій, професійні уміння та навички, здатність застосовувати їх на практиці);

– підвищення кваліфікації та перепідготовка (підвищення кваліфікації за вимогою туристичної установи, навчання безробітних (державне замовлення), індивідуальне підвищення кваліфікації) тощо;

Отже, відповідно до сучасної освітньої парадигми система туристичної освіти спрямована на забезпечення майбутніх фахівців можливостями здобути належну фахову підготовку відповідно до їхніх потреб і здібностей, поступове та послідовне підвищення отриманої кваліфікації, вдосконалення ключових та професійних компетентностей впродовж усього життя.

Список використаних джерел

1. Новітні детермінанти практико-зорієнтованої підготовки фахівців сфери туризму полікультурному освітньому середовищі.
URL. <http://www.baltijapublishing.lv/download/all-science>

Інокентій КОРНІЄНКО

доктор психологічних наук, професор,

професор кафедри психології,

Володимир ПЕТЕЛИЦЬКИЙ

аспірант ОП «Психологія»

Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ПОСЛУГ: СТРАТЕГІЇ АДАПТАЦІЇ ТА РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

У сучасних умовах економічного розвитку та глобалізації, сфера послуг відіграє одну з провідних ролей у забезпеченні якості життя та задоволенні потреб суспільства. Водночас підготовка фахівців для цієї сфери стає все більш складною та вимогливою, оскільки вимагає не лише професійних знань і навичок, але й розвиненої емоційної стійкості та здатності до адаптації в умовах постійних змін. Фахівці сфери послуг стикаються з численними стресовими ситуаціями, потребою швидкого прийняття рішень і постійного контакту з клієнтами, що вимагає високого рівня психологічної готовності.

Дослідження структури психологічної готовності фахівців сфери послуг через призму психологічних захисних механізмів та стратегій адаптації передбачає занурення у складну мережу взаємопов'язаних факторів. У контексті професійної діяльності важливо розуміти, як певні психологічні захисні механізми впливають на рівень стресостійкості, здатність до саморегуляції та ефективність професійної адаптації. Наприклад, аналіз залежності між застосуванням окремих захисних механізмів і рівнем професійної самореалізації та емоційної стабільності може надати цінні інсайти щодо підвищення ефективності професійної діяльності фахівців.

Дослідження також підкреслює важливість теоретичних підходів до вивчення самоприйняття, психологічних захисних механізмів і стратегій адаптації. Теоретичні перспективи психоаналітичної, когнітивно-поведінкової

СЕКЦІЯ 6. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ПОСЛУГ

- Ільтьо Галина, Лужанська Тетяна.** РОЛЬ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ У
МОДЕРНІЗАЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТНІХ СИСТЕМ 115
- Кампов Надія, Дубляк Тетяна.** МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ КОНЦЕПЦІЇ
ТУРИСТСЬКОЇ ОСВІТИ 116
- Корнієнко Інокентій, Петелицький Володимир.** ФОРМУВАННЯ
ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ПОСЛУГ: СТРАТЕГІЇ
АДАПТАЦІЇ ТА РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ 119
- Костю Світлана, Гаваші Олег.** ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ У
ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ СФЕРИ
ПОСЛУГ З ВРАХУВАННЯМ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАНЬ 121
- Попович Оксана.** МОНІТОРИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
ОСВІТИ 123

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>